

Raadinformatie- en Statenbrief (RIB)

Onderwerp: Informatieverstrekking over toekomstige (P&C-)producten en samenhang van Recreatieschap Stichtse Groenlanden

--

Geachte leden van raden van deelnemende gemeenten en van Provinciale Staten,

Met deze Raads- en Staten Informatiebrief informeren wij u over de planning, voortgang en samenhang van de verschillende producten die in de periode 2025 – 2026 door het Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL) worden opgeleverd. Hierbij wordt rekening gehouden met de afspraken uit de Gemeenschappelijke Regeling (GR) SGL en de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen SGL en Staatsbosbeheer (SBB) ingaande januari 2023.

In de Samenwerkingsovereenkomst is een overgangsperiode van twee jaar opgenomen, die is verlengd tot drie jaar. Deze overgangsperiode, tot 1 januari 2026, dient ervoor om het werkgebied van SGL door SBB eigen te maken, de invoering van het Terrein Beheer Model (TBM) voor te bereiden, de staat van het onderhoud van de terreinen compleet in kaart te brengen, bedrijfsprocessen en rapportages voor de P&C cyclus aan te passen, medewerkers te accommoderen, de benodigde producten en diensten uit de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) te implementeren en toe te werken naar een stabiele basis (op orde), waarna verdere doorontwikkeling kan plaatsvinden.

Achtereenvolgens komt in deze informatiebrief aan de orde:

1. De Toekomstvisie 2040 en betrokkenheid hierbij van raden en Staten
2. De Ontwerpbegroting 2026 i.c.m. het Terrein Beheer Model (TBM)
3. Het 4-Jaren Uitvoeringsplan en Financieel Perspectief
4. De Jaarrekening 2024
5. De Begrotingswijziging 2025

Toekomstvisie 2040

De Toekomstvisie 2040 heeft als doel om vraag en aanbod binnen het gezamenlijke areaal van SGL en Staatsbosbeheer te verbinden. Dit gebeurt vanuit het perspectief van de gebruikers, waarbij wordt gekeken naar de behoefte aan recreatie en natuurbeleving. Tegelijkertijd wordt een visie voor de gebieden van het schap en aanliggende gebieden van Staatsbosbeheer geformuleerd op recreatie en natuur, waarbij ontwikkelingen zoals toegankelijkheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en maatschappelijk verantwoord ondernemen worden meegenomen.

Op dit moment is de Toekomstvisie in concept gereed. In de SOK is geen zienswijzeprocedure voor de Toekomstvisie opgenomen. Hierdoor zou het bestuur van SGL de Toekomstvisie nu vast kunnen stellen. Uit de eerder gehouden informatiebijeenkomst is echter gebleken dat deelnemers graag de mogelijkheid willen hebben om te kunnen reageren voordat het bestuur de Toekomstvisie vaststelt. Het bestuur van SGL wil graag tegemoetkomen aan deze wens van deelnemers en biedt hiermee de mogelijkheid aan de raden en Staten om via de bestuurder schriftelijk te reageren op de Toekomstvisie

en de gebiedspaspoorten in de periode tot 3 juli 2025. De reacties worden vervolgens verwerkt in een Nota van Antwoord. De definitieve vaststelling van de Toekomstvisie vindt plaats in het najaar van 2025.

Gezien de reactieperiode en het feit dat er op dit moment geen nieuwe informatie over de Toekomstvisie is, vervalt de eerder aangekondigde tweede online informatiebijeenkomst.

Gelijktijdig aan het traject voor het op- en vaststellen van de Toekomstvisie werkt de provincie Utrecht aan een nieuw beleidskader voor recreatie, toerisme, sport en bewegen voor de periode 2026 tot en met 2029. Met dit omgevingswetprogramma investeert de provincie in ruimte en infrastructuur om te kunnen recreëren en ontspannen, dichtbij huis en elders in de provincie. Naar verwachting vindt de vaststelling van het nieuwe provinciale programma ook in de tweede helft van 2025 plaats. Het nieuwe beleidskader biedt wellicht mooie kansen en middelen die we in kunnen zetten bij de uitvoering van de Toekomstvisie.

Ontwerpbegroting 2026

De Ontwerpbegroting 2026 wordt in april 2025 voor zienswijze aangeboden. Een belangrijk onderdeel van deze begroting betreft het product Uitvoeren Terreinbeheer. Dit wordt gecalculeerd op basis van het Terrein Beheer Model (TBM). In de jaren 2023 en 2024 heeft er een totale herstructurering van de beheerinformatie van SGL A en B plaatsgevonden. Daarbij zijn alle SGL gebieden opnieuw in kaart gebracht op basis van het TBM.

De actuele doorrekening van SGL A en B voor het product Uitvoeren Terreinbeheer met het TBM brengt aanvankelijk een structureel tekort van twee miljoen euro per jaar met zich mee, met name als gevolg van de benodigde dotaties aan de voorzieningen van SGL A en B ten behoeve van groot- en vervangingsonderhoud. Met andere woorden, er is in de afgelopen jaren veel te weinig gespaard voor het benodigde groot- en vervangingsonderhoud. Daarnaast zijn de marktprijzen van beheer en onderhoud in de afgelopen jaren fors gestegen wat niet met de toegepaste inflatiecorrecties in de begroting gedekt wordt en zijn de salarissen gestegen.

Gezien de inhoud van de door u aangeleverde zienswijze over de Toekomstvisie geeft dit gesignaleerde tekort direct aanleiding tot een zoektocht naar bezuinigingen en het verkrijgen van extra inkomsten. Inmiddels is een (administratieve) besparing van 1,2 miljoen euro gerealiseerd door minder of niet te sparen voor groot- en vervangingsonderhoud. Dit is gerealiseerd door:

- Op diverse onderdelen het vervangingsonderhoud (VO) te kapitaliseren naar vervangingsinvestering (VI) zodat de onderhoudskosten niet langer via de voorziening worden gespaard, maar op het moment van vervanging worden gefinancierd. Daarbij worden de uitgaven als investering op de balans opgenomen en over meerdere jaren afgeschreven;
- Af te zien van een volledige herinrichting (rehabilitatie) van bepaalde elementenverhardingen (zoals bestrating met klinkers of tegels) en asfaltverhardingen, en dus geen grootschalige renovatie of reconstructie uit te voeren;
- Het percentage van het totale oppervlak dat onderhoud nodig heeft (de "bewerkingspercentages") te verlagen, waardoor de onderhoudskosten in de komende jaren worden gereduceerd.

Dit brengt de begroting op een niveau waarbij wordt voldaan aan de minimale basisvereisten voor een schoon, heel en veilig gebied, echter zonder dat we sparen voor toekomstige vervangingen. Daarmee is de ondergrens van duurzaam beheer bereikt. Op dit moment wordt bekeken of het resterende tekort op korte termijn nog verder kan worden gereduceerd.

Om een sluitende Ontwerpbegroting 2026 te realiseren, zal een rest tekort worden gedekt door een taakstellende bezuiniging op te nemen (SGL-A), dan wel door een verhoging van de deelnemersbijdrage (SGL-B). De huidige besparingen bieden echter geen uitzicht op (meerjarig) duurzaam beheer van de gebieden. Het schap blijft daarom zoeken naar structurele besparingen en aanvullende inkomsten, waarbij Staatsbosbeheer wordt gevraagd actief mee te denken. De resultaten hiervan worden opgenomen in de Begrotingswijziging 2025 (zie verder).

4-Jaren Uitvoeringsplan (4UP) en het Financieel Perspectief

In de Gemeenschappelijke Regeling van SGL is in artikel 17 opgenomen dat het algemeen bestuur tussen 6 maanden en 9 maanden na aantreding na de gemeenteraadsverkiezingen een vierjaarlijks uitvoeringsplan vaststelt. Dit uitvoeringsplan bevat de inhoud en financiële kaders van de opdracht tot taakuitvoering.

Het 4-Jaren Uitvoeringsplan (4UP) en het Financieel Perspectief waren oorspronkelijk gepland voor 2025. Echter, gezien de onzekerheden die de huidige gewenste bezuinigingen met zich meebrengen, kan op dit moment een onvoldoende stabiel financieel perspectief worden geboden en ligt de nadruk de komende periode op het op orde brengen van de basis inclusief een sluitende meerjarenbegroting. Daarom wordt dit jaar afgezien van een 4-Jaren Uitvoeringsplan en wordt hiervoor in de plaats in september een Werkplan 2026 inclusief Financieel perspectief voor zienswijze aangeboden, gelijktijdig met de Begrotingswijziging 2025, zie hieronder. Feitelijk is het Werkplan 2026 de eerste jaarschijf van het 4-Jaren Uitvoeringsplan.

De aanbieding van het eerste, volledige 4-Jaren Uitvoeringsplan en het Financieel Perspectief wordt verplaatst naar medio 2026, na de gemeenteraadsverkiezingen. Hierdoor sluit de start van de vierjaarstermijn aan bij de tekst uit de Gemeenschappelijke Regeling.

Met dit voorstel worden in ieder geval de financiën voor komend jaar geborgd. Bekend was - en daar zijn wij ook altijd duidelijk in geweest - dat er een achterstand is in het reserveren van budgetten voor groot onderhoud en vervanging. Het is nu duidelijk geworden wat daar de impact van is. Vanwege de financiële positie van in ieder geval gemeenten, is nu niet het moment om het been financieel bij te trekken. Daarom stellen wij het 'bijtrekken' uit, onderzoeken wij ook voor de lange termijn waar bezuinigingen mogelijk zijn en zullen wij de komende jaren met voorstellen komen die passen bij een rechtmatige meerjarenbegroting. Als dit betekent dat het op termijn noodzakelijk is de deelnemersbijdrage voor SGL A ook te verhogen, ligt daar een gefundeerde onderbouwing aan ten grondslag.

Jaarrekening 2024

De Jaarrekening 2024 wordt naar verwachting op 10 juli 2025 door het bestuur vastgesteld en zal daarna voor kennisgeving naar de deelnemers worden gestuurd.

Begrotingswijziging 2025

In september 2025 wordt de Begrotingswijziging 2025 voor zienswijze aangeboden. Hierin wordt de laatste stand van zaken met betrekking tot meer duurzame en structurele optimalisatiemogelijkheden voor 2025 en de jaren daarna, voor zover bekend en realistisch, verwerkt. Indien mogelijk worden daarmee tevens een aantal (administratieve) besparingen zoals opgenomen in de Ontwerpbegroting 2026 “teruggedraaid” en vervangen door andersoortige besparingen c.q. meeropbrengsten. De vaststelling van de begrotingswijziging vindt in december 2025 plaats.

Mocht u vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met uw bestuurder uit het Algemeen bestuur.

Met hartelijke groet,

Jitske Brand

Bestuurssecretaris a.i. Recreatieschap Stichtse Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht e.o.

Bijlage: Planning

Producten	Zienswijze	Periode	Vaststelling
Toekomstvisie	Ja	17/03– 03/07	Q4 2025 door AB incl. Nota van Antwoord (NvA)
Jaarrekening 2024	Nee	n.v.t.	10/07 door AB
Ontwerpbegroting 2026	Ja	11/04 – 03/07	10/07 door AB incl. NvA
Werkplan 2026	Ja	26-09 – 17/12	11/12 door AB incl. (voorlopige) NvA
Begrotingswijziging 2025	Ja	26/09 – 17/12	11/12 door AB incl. (voorlopige) NvA
4-Jaren uitvoeringsplan + Financieel perspectief	Ja	PM	Q4 2026 door AB incl. NvA